

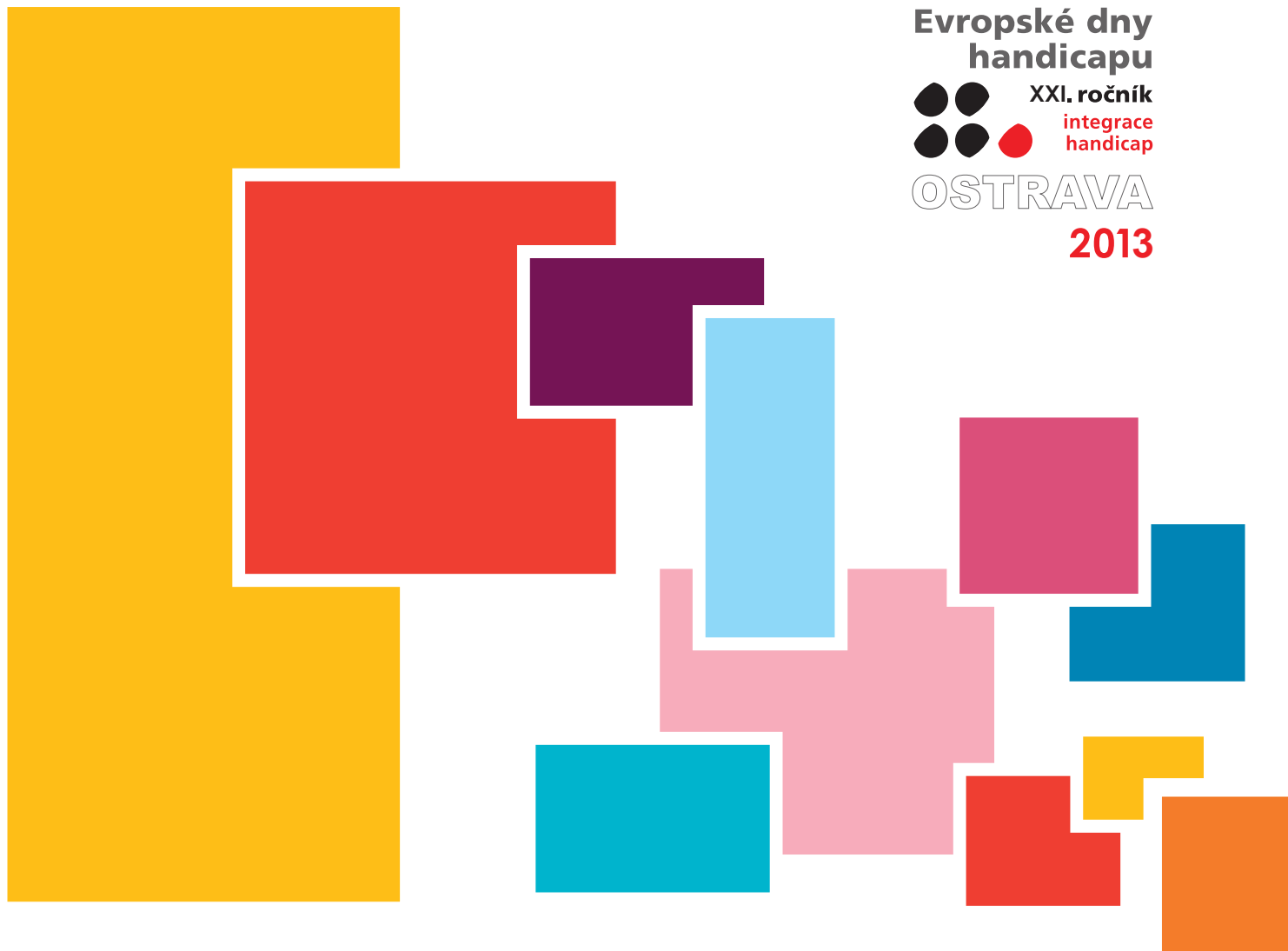
2013

Evropské dny
handicapu

OSTRAVA

2013

ASOCIACE TRIGON

OSTRAVA!!!

Úvodní slovo Preface	2
Názory Opinions	3
Zahájení Opening ceremony	4
Konference Conference	6
Jarmark Trade fair	8
Slavnostní večer Celebratory evening	9
Výtvarná soutěž Art competition	12
Vernisáž Vernissage	13
Seminář Seminar	14
Workshop Workshop	16
Soutěž Competition	18
Resumé Conclusion	19

Milí přátelé,

dovolte mi, abych vám poděkovala za to dobré, co jste byli ochotni udělat a co jste dokázali vytvořit pro nás pro všechny.

V rámci letošního XXI. ročníku Evropských dnů handicapu jsme si společně připomenuli potřebu občanské solidarity a lidské důstojnosti. Odborníci z celého světa si vyměňovali zkušenosti prezentované v kontextu evropské sounáležitosti. Pochopili a utvrdili jsme se opět v tom, jak je důležité se neuzavírat do vlastních úspěchů. V dnešním světě jsou hodnoty, ideály a respekt k jedinečné lidské bytosti poněkud zastřeny pocity nespokojenosti

a frustrace v každodenním životě. Naše společnost má však stále silný potenciál dobré vůle, pracovitosti, laskavosti i touhy po lepším lidském prostředí. Věřím, že letošní Evropské dny handicapu posílily naši naději a důvěru ve svéprávnost občanů i jejich rozmanitých společenství. Děkuji tedy všem, organizacím i jednotlivcům, za spolupráci při realizaci této ojedinělé mezinárodní akce.

Olga Rosenbergerová
předsedkyně Asociace TRIGON
a Družstva NAPROTI

Vážené dámy a pánové,

Evropské dny handicapu patří k nejvýznamnějším akcím města Ostravy. Letos na jeho uspořádání byla z rozpočtu uvolněna částka 1,8 milionu korun.

Ceníme si práce organizátorů tohoto mezinárodního projektu, kteří mimo jiné ukazují, jak široký záběr má činnost evropských organizací neziskového sektoru. Pomáhat lidem s handicapem, rodinám, rizikovým skupinám dětí a osobám ohroženým sociálním vyloučením je velmi záslužné a naprosto každý dnes ví a uvědomuje si, jak jsou takové aktivity

potřebné a prospěšné. Naše společnost si nemůže dovolit tento pestrý a bohatý svět jakkoli přehlížet, ale stát vždy na straně těch, kteří naši podporu potřebují.

Martin Štěpánek
náměstek primátora města Ostravy

Dear friends.

Let me thank you for all good things, that you were willing to do and for everything that you did for all of us. During this year's XXI. anniversary of European Days of Handicap we were reminded about need of civil solidarity and human dignity. Experts from all over the world were exchanging experiences presented in European sense of belonging. We understood and confirmed how it is important not to enclose ourselves in our successes. In today's world are values, ideals and respect to uniqueness of human being somehow covered with feeling of dissatisfaction and frustrations

in daily life. Our society however still have strong potential for good will, diligence, kindness and desire for better human environment. I believe, that this year's European Days of Handicap strengthened our hope and trust in abilities to manage their own affairs of citizens and their various communities. Thank to everyone, organizations as well as individuals, for cooperation on realization of this unique international event.

Olga Rosenbergerová
chairwoman of Asociace TRIGON and
Družstvo NAPROTI

Honoured ladies and gentleman.

European Days of Handicap are one of most important events in Ostrava. This year, city of Ostrava contributed 1.8 million Czech Crowns for its organization. We value work of organizers of this international project, who among other things showed how broad the reach of Europe non profit sector organizations is. Helping people with disability, families, challenged groups of children or people endangered by social inclusion is very commendable and absolutely everyone today knows and realizes how needed and beneficial are such activities. Our society can't

afford to overlook this colorful and rich world. We have to take a side of those who need our help.

Martin Štěpánek
Deputy of Ostrava city major

Svět handicapovaných v mezinárodním měřítku

Ačkoli se do Ostravy sjely osobnosti z USA, Francie, Itálie, Maďarska i Slovenska, na jednom se shodli všichni – integrovat znevýhodněné děti a mládež lze pouze citlivě a s ohledem na jejich možnosti a schopnosti. Mimo zasedací sály také například zaznělo:

„Pokud se týká zaměstnávání handicapovaných, musím říct, že situace na Ostravsku není nijak růžová. Stejně, jako je málo míst obecně pro všechny zájemce, ani pro ty znevýhodněné jich není nadbytek. Úřad práce momentálně realizuje jeden projekt na podporu zaměstnávání handicapovaných, druhý je vyhlášený. Velice dobrou spolupráci máme s Asociací TRIGON, a to zejména v pracovní rehabilitaci.“

Yvona Jungová, ředitelka Úřadu práce v ČR – krajská pobočka Ostrava

„Vždy musíme brát ohled na schopnosti dítěte, jak moc rychle jde dopředu. Velice důležitá je také spolupráce s rodinami postižených dětí. Často trvají na integraci dítěte do běžné školy za každou cenu, ne vždy je to však možné nebo potřebné. S nevhodně zvolenou integrací už máme bohužel i špatné zkušenosti. Dítě, které se ze školy musí vrátit do zdravotně-výchovného ústavu, to bere jako svou prohru.“

Martine Galliou-Jubil, vedoucí zdravotně-vzdělávacího ústavu pro děti a mládež od 6 do 20 let z Les Genêts d'Or, Francie

„Evropské dny handicapu vnímám jako přínosnou výměnu zkušeností a také posilování odborného názoru, že integrace dětí s handicapem nesmí být prováděna bezhlavě a neodborně. O inkluzi slyšíme od lidí, kteří se speciální pedagogikou nikdy nepřišli do kontaktu, nevidí, co je podstatné a jak je potřeba získat patřičnou odbornost. Bohužel musím říct, že vedoucí fakult českých vysokých škol stále nepochopili, že je potřeba, aby i běžní fyzikáři, matematici a češtináři byli vzděláni ve speciální pedagogice. Jen populisté tvrdí, že všechny děti lze integrovat. Nevědí, co říkají.“

Jiří Pilař, Asociace speciálních pedagogů ČR

„V Itálii velice dobře funguje spolupráce úřadů a sociálních družstev. Obec si uvědomuje, že pokud dá zakázku nám, postaráme se o její provedení, zaměstnáme lidi s handicapem a oni pak nebudou žádat finanční podporu, protože si sami peníze vydělají. Každá firma má podle své velikosti ze zákona povinnost zaměstnat také adekvátní počet handicapovaných osob. Pokud tak nečiní, čekají ji výrazné sankce. Má ale možnost dát zakázku sociálnímu družstvu a my už se o pracovníky postaráme. Je to výhodné pro všechny.“

Francesco Spoto, pedagog, Cooperativa Sociale CILS, Cesena, Itálie

World of people with disability on international scale

Regardless of where they came from, being it USA, France, Italy, Hungary or Slovakia, there was one thing that everyone agreed on – integration of disadvantaged children and youth is possible only while taking in account their abilities and skills. Out of the conference room one could overhear such sentences as:

„I must say that state of employment of disabled people in Ostrava region isn't very good. As there is just a few vacant work opportunities for anyone, it is not much better for disabled. At the moment Employment office is executing one project for supporting employment of disabled people and another one is announced. We cooperate in great extension with TRIGON association, especially in work rehabilitation.“

Yvona Jungová, chairwoman of Employment office – regional department on Ostrava

„We must always considerate abilities of the children and how fast they evolve. Cooperation with disabled children's parents is very important. They often insist on integration into general education environment at any cost, but that is not always possible or useful. Unfortunately we have bad experiences with unappropriately chosen integration. Child who has to return into health-education facility takes it as his or her loose.“

Martine Galliou-Jubil, leader of health-education facility for children and youth from 6 to 20 years old from Les Genêts d'Or, France

„I see European Days of Handicap as beneficial opportunity to exchange experiences and also as opportunity for strengthening of expert opinion, that integration of children with disability must not be executed recklessly and unprofessionally. We hear about inclusion from people, who never came across special pedagogy, who don't see what is substantial and how important it is to gain special expert skills. Unfortunately I must say, that leaders of Czech universities' pedagogical faculties still didn't understand that there is a need for regular physics, math and Czech language teachers to be educated in special pedagogy. Only populists say that every children can be integrated. They don't know what they are telling.“

Jiří Pilař, chairman of Association of special pedagogues in Czech Republic

„In Italy, there is great cooperation among state offices and social enterprises. Municipality realizes, that when they contract us, we can deliver. We employ people with disabilities and they won't ask for financial support because they will earn money on their own. Every company is required by law to employ certain percentage of workers with disability. If they don't oblige, there are severe sanctions awaiting for them. But they have also opportunity to contract social enterprise and we take care of workers. This is beneficial for everyone.“

Francesco Spoto, pedagogue, Cooperativa Sociale CILS, Cesena, Italy

7. října
FOTBAL, TO JE HRA!

Václav Svěrkoš a Radek Slončík fandili handicapovaným fotbalistům

V pořadí už XXI. ročník Evropských dnů handicapu v Ostravě byl slavnostně zahájen mezinárodním fotbalovým turnajem 7. října. Do sportovní haly Ostravské univerzity na Varenské ulici přijela mužstva z Itálie, Maďarska, Polska, Slovenska a České republiky.

Slavnostního výkopu se zhostili za obrovského skandování nadšených diváků útočník Václav Svěrkoš a bývalý záložník, dnes sportovní manažer Radek Slončík, kteří handicapovaným fotbalistům popřáli hodně úspěchů a co největší radost ze hry. Právě FC Baník Ostrava je patronem turnaje hráčů s mentálním postižením, který probíhá podle pravidel UNIFIED. V každém ze šesti zúčastněných týmů hráli tzv. partneři bez handicapu, ale ti nesměli chytat v bráně, ani střílet góly. Strhující fotbal vyvrcholil finálovým zápasem, kam se probíjeli polští hráči Sokola Těšín a SK Duha Zlín.

„Vyhráli ti nejlepší – fotbalisté ze Zlína. Předváděli pohlednou a dynamickou kopanou, ale všechny týmy byly naprosto vyrovnané a těžko se dalo dopředu určit, kdo si nakonec odnese vítězné vavříny. Pro Ostravu, která dosud jedenkrát vyhrála a dvakrát hrála finále, skončil den zklamáním. SK Medvědi obsadili poslední místo. V žádném případě však neházejí flintu do žita,

a jak se nechali slyšet, okamžitě začnou s intenzivnější přípravou a tréninky na příští rok,“ řekl bezprostředně po skončení turnaje jeho garant Svatopluk Aniol, ředitel Centra pro osoby se zdravotním postižením Ostrava – Čtyřlístek.

VÝSLEDKY

1. SK DUHA ZLÍN (ČR)
2. SOKOL TĚŠÍN (POLSKO)
3. ŠŽŠI TRENČÍN (SLOVENSKO)
4. CILS CESENA (ITÁLIE)
5. FÉS GYŐR (MAĎARSKO)
6. SK MEDVĚDI OSTRAVA (ČR)

NEJLEPŠÍ STŘELEC

Marek Gabzdyl a Mateusz Sojka
(Sokol Těšín)

NEJLEPŠÍ BRANKÁŘ

Václav Libenský (SK Duha Zlín)

NEJSYMPATIČTĚJŠÍ HRÁČ

Danilo Scamorza (Cils Cesena)

7th October
FOOTBALL, THAT'S THE GAME!

Václav Svěrkoš and Radek Slončík cheered disabled football players

XXI. Year of European Days of Handicap was opened with international football championship on 7th October. Teams from Italy, Hungary, Poland, Slovakia and Czech Republic came to sport hall of University of Ostrava at Varenská st. Opening kick was with great cheer of excited viewers performed by forward player from FC Baník Ostrava, legendary Václav Svěrkoš and former half-back from the same team, Radek Slončík. They wished disabled players good luck and as much joy from the game as possible. Ostrava football team FC Baník held patronage of disabled players championship which is played by UNIFIED rules. In each of six participating teams there were so called partners without disability, but these players couldn't play as goalkeepers or shoot goals. Exciting game culminated in final match, played by Polish players from Sokol Tieszyn and Czechs from SK Duha Zlín. „The best won – team from Zlín. They showed nice to watch and action play, but all teams were balanced and it wasn't clear in advance, who will win in the end. For Ostrava team, which won once so far and was twice in the final match the day was a bit disappointment. SK Medvědi (Bears from Ostrava) ended last. But they are not in defeatist mood and they were explicit, that they will start to train more

extensively for next year at once.“ Said immediately after game guarantor of the championship Svatopluk Aniol, chairman of Center for people with disability in Ostrava – Čtyřlístek.

RESULTS

1. SK DUHA ZLÍN (Czech)
2. SOKOL TIESZYN (Poland)
3. ŠZŠI TRENČÍN (Slovakia)
4. CILS CESENA (Italy)
5. FÉS GYŐR (Hungary)
6. SK MEDVĚDI OSTRAVA (Czech)

BEST SHOOTER

Marek Gabzdyl and Mateusz Sojka
(Sokol Tieszyn)

BEST GOALKEEPER

Václav Libenský (SK Duha Zlín)

MOST SYMPATHETIC PLAYER

Danilo Scamorza (Cils Cesena)

8. října VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM

Děti a mládež s mentálním postižením mají specifické potřeby

Na programu konference Evropských dnů handicapu 2013 se výměna zkušeností se vzděláváním dětí a mládeže s mentálním postižením neobjevila náhodou. Účastníky celodenního setkání, které se uskutečnilo 8. října v ostravském Hotelu Imperial, seznámili s praxí, postupy a metodami vzdělávání odborníci z Francie, Itálie, USA a České republiky.

Quo vadis, speciální pedagogiko?

Jak řekl v úvodu Jiří Pilař, předseda Asociace speciálních pedagogů, naše země ušla ve vzdělávání dětí s mentálním postižením za posledních 20 let sice ohromný kus cesty, přesto je otázka, co dál, žhavější než v minulých letech. V souvislosti s připravovanou novelizací školského zákona byla nejčastěji používanými slovy na konferenci EDH 2013 integrace a evaluace. Příspěvek nestorky české speciální pedagogiky Ivy Švarcové s názvem Vzdělávání žáků s těžší mentální retardací přednesla Eva Brychnáčová: „Do roku 1989 u nás bylo vzdělávání těchto osob minimální, žáci byli v podstatě ze vzdělávání vylučováni. Od té doby se podařilo dosáhnout výrazného zlepšení. Ale pokud vejde v platnost novela školského zákona, budeme nuceni mnoho věcí, které velice dobře fungují, zrušit. Chystaná integrace je jistě dobrá věc, ovšem není možné ji uplatňovat plošně.“

„Quo vadis, speciální pedagogiko?“ - ptala se ve svém příspěvku speciální pedagožka Marta Teplá. „Současné přešlapování na místě a polemiky, kam se má speciální pedagogika ubírat, mě nenechávají klidnou. Dokumenty a vládní strategie, kterými se naše činnost řídí, jsou protichůdné a vnáší mezi speciální pedagogy zmatek. Pokud se mají rušit speciální školy, kde získají patřičné vzdělání pedagogové běžných škol, kam se budou tyto děti integrovat? Metody práce s těžce zdravotně postiženými žáky zatím v žádných studijních programech vysokých škol nefigurují,“ uzavřela M. Teplá.

„Samozřejmě je možné vzdělávat těžce mentálně postižené žáky v běžné základní škole, ale dostane se jim v ní potřebného komfortu? Mám na mysli individuální logopedickou péči, hiporehabilitaci, canisterapii, arteterapii, stimulaci snoezelen. Naše škola je schopna takovou nabídku poskytnout,“ uvedl ředitel brněnské MŠ, ZŠ a Praktické školy P. Hanák.

Podpora inkluzivního prostředí

„Dotazy, které si kladete v České republice, si klademe i my,“ zahájila svou prezentaci Martine Galliou-Jubil, vedoucí zdravotně-vzdělávacího ústavu pro děti a mládež od 6 do 20 let z Les Genêts d'Or ve Francii. „Integrace je výborná věc, ovšem musí být kvalitně připravena,“ řekla M. Galliou-Jubil. Asociace, ve které

pracuje, se stará o 1 685 klientů.

„Budování inkluzivního prostředí – poskytování služeb studentům v rámci obecného vzdělávání“ bylo tématem příspěvku Amandy Felty, speciální pedagožky Amundsen High School z Chicaga (USA). Škola poskytuje vzdělávání 1 400 studentům (přes 200 studentů se specifickým vzděláváním), z velké části ekonomicky znevýhodněným.

„Když dítě neví, jak číst, učíme ho číst. Když neví, jak plavat, naučíme ho plavat, když neví, jak se chovat – co uděláme? Potrestáme ho, nebo ho to naučíme?“ - položila ve svém příspěvku řečnickou otázku odbornice z Margaret K. Lewis School Panama City z Floridy (USA) Ruth Crowell. Cílem školy je pomoci studentům učit se dovednosti, zamezit problémům v chování a vyhýbat se trestům. Její kolegyně, Rita Carlson, dodala: „Učíme studenty pravidla, která na začátku roku společně vytvoříme. Naším maskotem je orel, symbol volnosti a letu.“

Absence týmové mezioborové spolupráce

„Utvrdili jsme se, že naši práci neděláme špatně. Příliš velké rozdíly mezi námi a Spojenými státy americkými nebo Francií ve vzdělávání handicapovaných dětí není. Největší rozdíl vidím v objemu financí, které jsou této problematice věnovány,“ řekl v bloku diskuzí Jiří

Pilař, předseda Asociace speciálních pedagogů s tím, že to, co nám ale schází, je týmová mezioborová spolupráce. Speciální pedagožka Eva Sroková bývalá ředitelka ostravské Základní školy Kpt. Vajdy, poskytující vzdělávání žákům s kombinací postižení, středně těžkým mentálním postižením i s těžkým a hlubokým mentálním postižením, zastává názor, že integrace handicapovaných dětí do běžných tříd je potřebná a užitečná, nicméně až v okamžiku, kdy na ni bude české školství připraveno. „Při současném materiálním i odborném stavu našich škol si integraci nedovedu představit. Je před námi ještě dlouhá cesta,“ myslí si E. Sroková.

Children and youth with disability have specific needs

Exchange of experience with education of such children wasn't at European Days of Handicap 2013 program by accident. Participants of day long meeting held at 8th October in Imperial Hotel were introduced to practice, processes and methods of education by experts from France, Italy, USA and Czech Republic.

Quo vadis, special pedagogy?

As Jiří Pilař, chairman of Association of special pedagogues mentioned in the introduction, our country went a long way in last 20 years in the field of education of children with mental disadvantage. Nevertheless the question „And now what?” is more important than in past years. In connection with amendment of education law which is in preparation, the most mentioned words used on EDH conference were integration and evaluation. Paper form Czech special pedagogy doyenne Iva Švarcová called Education of students with more severe mental retardation was read by Eva Brychnáčová: „Until 1989, education of such people was minimal, students were basically excluded from education. Since then great improvement was archived. But if this amendment will pass, we will be forced to cancel many things that work very well. Proposed integration is surely good thing, but it can't be applied globally.“ „Quo vadis, special pedagogy?” - asked

special pedagogue Marta Teplá in her paper. „Current hovering and polemics about what should be the direction of special pedagogy don't keep me calm. Documents and government strategies ruling your work are contradictory and bring confusion among special pedagogues. If special schools are to be canceled, where will teachers from general schools, where students from special schools will be integrated, get proper education? Methods of work with severely disabled students aren't in curriculum of any university program yet,” closed M. Teplá.

„Of course it is possible to educate severely disabled students in general environment elementary school, but will they gain much needed comfort there? I mean individual speech therapy, hippo-rehabilitation, canistherapy, art-therapy, snoezelen stimulation. Our school is able to offer such services,” said headmaster of Elementary school, practical school and kindergarten in Brno P. Hanák.

Support of inclusive environment

„We ask the same questions as you ask here in Czech Republic,” opened her presentation Martine Galliou-Jubil, headmistress of health-education facility for children and youth from 6 to 20 years Les Genêts d'Or in France. „Integration is great thing, but must be prepared carefully,” said M. Galliou-Jubil. Association where she work serve

1 685 clients. „Building inclusive environment – offering services to students in general education frame” was theme of Amanda Felty's presentation. She is a special pedagogue from Amundsen High School in Chicago (USA). School offers education to 1 400 students (from which more than 200 are students with special education needs), mostly economically challenged. „When child doesn't know how to read, we teach reading. When child doesn't know how to swim, we teach swimming, when child doesn't know how to behave- what we do? We punish or we teach (manners)?” - asked Ruth Crowell rhetorical question in her presentation. This specialist from Margaret K. Lewis School in Panama City, Florida (USA). Goal of the school is to help students learn skills, prevent behavior problems and avoid punishment. Her colleague, Rita Carlson, added: „We teach students the rules which we co-create together at the beginning of the year. Our mascot is eagle, symbol of freedom and flight.“

Absence of team multi-field cooperation

„We confirmed to each other that we are not doing our work badly. There isn't big difference among us, USA or France in education of disabled children. The biggest difference I see is in amount of money dedicated to this issue,” said Jiří Pilař chairman of Association of special

pedagogues in pre-discussion block and he added, that we lack multidisciplinary team cooperation. Special pedagogue Eva Sroková, former headmistress of Elementary school Kpt. Vajdy in Ostrava, which offer education to students with combined disabilities, mildly severe mental retardation and severe and deep mental retardation, took a stand, that integration of disabled children into general education frame is useful and beneficial, however only in right time, when Czech education system is prepared for it. „With current state of material equipment and level of expertise of our schools, I can't imagine integration yet. There is a long way in front of us,” thinks E. Sroková.

O výrobky ze skla, dřeva i příze byl velký zájem

Tradiční Jarmark ve foyer Domu kultury města Ostravy opět poskytl prostor pro prodejní výstavu výrobků lidí s handicapem. Tentokrát přijela svou činnost a práci prezentovat desítk organizací, mezi nimi poprvé i Italové z Cooperativa Sociale Cils.

There were a big interest in products from glass, wood and yarn

Traditional trade fair in Ostrava City House of Culture lobby offered space for trading exposition of creations from people with disability. This time, ten organizations come to present their products, amongst them for the first time Italians from Cooperativa Sociale Cils.

8. října
KŘIŠŤÁLOVÝ KAMÍNEK 2013

Křišťálové kamínky byly rozdány

Tak jako nejlepší filmy a herci mají své Oscary, divadlo své Thálie, muzikanti Grammy, svět, jehož zájmem je život, práce i péče a pomoc handicapovaným a znevýhodněným, má své Křišťálové kamínky. Večer 8. října byly ve společenském sále Domu kultury města Ostravy předány už poosmé. Čtyři nositelé letošních křišťálových cen netajili svou radost i dojetí. „Je to krásný pocit. Moc děkuji. Znamená to pro mě, že co dělám, má smysl. Ale nemohu zapomenout ani na báječné kolegy, bez nichž by má práce nebyla tak

pohodová. Velmi mě podporují,“ řekla na pódiu Libuše Gajdová, muzikoterapeutka z ostravského Domova na Liščině. Za náročnou a obětavou práci všem, kteří se lidem s postižením věnují, i samotným handicapovaným, bouřlivě děkovalo nejen nadšené publikum. Mezi gratulanty byli také umělci z Lidové konzervatoře a Múziké školy Ostrava, skupina Teamate, smyčcové kvarteto členů Janáčkovy filharmonie, studenti Janáčkovy konzervatoře a Gymnázia v Ostravě, kapela Sonic Halo a Trigon Band.

8th October
CRYSTAL PEBBLE 2013

Crystal pebbles were awarded

As there are Oscars for best filmmakers and actors, Thalia prize for Czech Theater, Grammy for best song makers and musicians, in the world focused on life, care and help for people with disability or disadvantaged ones there is Crystal Pebble. They were awarded in the evening of 8th October in great hall of Ostrava City House of Culture for the eighth time. Four this year awardee didn't hide their joy and move. "It's a very nice feeling. Thank you very much. This means for me that what I do has a meaning. I can't forget to mention my wonderful colleagues, without them my work

wouldn't be so easy. They support me greatly," said on stage Libuše Gajdová, music therapist from Home at Liščina, facility in Ostrava. Great thanking ovations not only from audience were given for sacrificing and hard work of everyone working for people with disability and also to people with disability themselves. Some of participants on the evening were artists from Folk Conservatory and Music School, Teamate group, quartet from Janacek's philharmonic orchestra, students from Janacek's Conservatory and Gymnasium in Ostrava, Sonic Halo group and Trigon Band.

8. října
KŘÍŠŤALOVÝ KAMÍNEK 2013

Prestižní ocenění obdrželi děkanka i sportovec na vozíku

Osobnosti – za dlouhodobou práci a mimořádné výsledky ve prospěch osob s handicapem

ANNA KOLEKOVÁ

Paní Annu Kolekovou postihla před více než deseti lety Parkinsonova choroba, která ji časem připravila o možnost vykonávat své zaměstnání. Tehdy napřela veškeré síly k pomoci ostatním, stejně nemocným lidem, a vstoupila do organizace Společnost Parkinson, aktivně pracovala pro ostravský klub jako členka výboru a členka revizní komise. Díky A. Kolekové se dnes parkinsonikové setkávají na rekondičních pobytech i besedách, předávají si zkušenosti nejen v rámci republiky, ale i s polskými kolegy. Paní Kolková pomáhá také seniorům a s oblibou říká: „Není důležité, kolik let člověk žije, důležité je, jak je prožívá.“

LIBUŠE GAJDOVÁ

Paní Libuše Gajdová pracuje téměř 15 let v ostravském pobytovém zařízení pro osoby se zdravotním postižením Domov na Liščině. Intenzivně a obětavě se se svými svěřenci věnuje muzikoterapii a multismyslové terapii snoezelen. Velmi oblíbené jsou její hodiny s africkými bubny, na jejichž základech vznikla před šesti lety hudební skupina Rytmus, kterou paní Gajdová vede. Úspěšně spolu vystupují v České republice i Polsku. Klienty zapojuje také do aktivit Knihovny města Ostravy – seznamují se s počítači, půjčují si knihy, audiovizuální nahrávky, navštěvují koncerty a výstavy. Poznatky a zkušenosti ochotně předává kolegům a kolegyním na seminářích, které organizuje Domov na Liščině.

Osobnosti s handicapem – za mimořádný čin nebo aktivitu

HEŘMAN VOLF

Pan Heřman Volf je sportovec tělem i duší, kterého před sedmi lety potkalo osudové zranění páteře. Díky svému odhodlání, podpoře rodiny a přátel se ke sportu po necelém roce od úrazu vrátil. V letech 2009-2012 uskutečnil na kole cesty do čtyř světových stran, vždy na podporu znevýhodněným lidem a také jako propagaci aktivního života s handicapem. V loňském roce založil občanské sdružení Cesta za snem, pod jehož hlavičkou pořádá akce na podporu dětí s amputacemi. Je autorem myšlenky unikátní čtyřdenní cyklistické non-stop štafety Opel handy cyklo maraton, která podporuje lidi krátce po usednutí na invalidní vozík.

Osobnosti – za dlouhodobé prosazování práv občanů se znevýhodněním v evropském kontextu

LIBUŠE LUDÍKOVÁ

Děkanka Pedagogické fakulty Univerzity Palackého Olomouc Libuše Ludíková se celoživotně a nad rámec svých pracovních povinností vysokoškolského pedagoga aktivně podílí na prosazování práv občanů se znevýhodněním nejen v tuzemsku, ale i v evropském a celosvětovém kontextu. Její přednášky a odborná vystoupení, která realizuje na konferencích a sympóziích v evropských městech, výrazně podporují práva handicapovaných osob, přináší nové pohledy a nabízejí prostor pro mezinárodní diskuzi. Paní Libuše Ludíková pracuje s vysokou mírou empatie a zaujetí ve vztahu k osobám se zdravotním postižením.

8th October
CRYSTAL PEBBLE 2013

Prestige awards were given to dean as well as wheel-chaired sportsman

Personality award – for long time work and exceptional results on behalf of people with disability

ANNA KOLEKOVÁ

Misses Anna Koleková was affected by Parkinson's disease which gradually deprived her ability to work in her occupation. She focused all her strength on helping others with same disease, she entered Parkinson's disease society and actively worked for Ostrava club as board and revision committee member. Thanks to A. Koleková, Parkinson's affected people meet intensively on condition stays and meetings, they share experience not only on country level, but also with their Polish colleagues. Misses Koleková also helps elder people and she like to

say: „It is not important how many years a person live, important is how she or he live through that years.“

LIBUŠE GAJDOVÁ

Misses Libuše Gajdová works for almost 15 years in resident facility in Ostrava for people with disability called Home at Liščina. She works with great intensity and sacrifice with her clients in the field of music therapy and snoezelen multi sensual therapy. Her classes with African drums are very popular and they have been a platform for creation of music group Rytmy, leaded by misses Gajdová and successfully performing in Czech Republic and Poland. She also connect her clients with activities of Ostrava City Library – they are getting familiar with computers,

lend books and audiovisual recording, visit concerts and exhibitions. She gladly and willingly share her experience with colleagues at workshops, organized by her facility Home at Liščina.

Personality with disability award – for extraordinary act or activity

HEŘMAN VOLF

Mister Heřman Volf is sportsman by both body and soul, who seven years ago suffered from unfortunate spinal injury. Thanks to his determination and support from family and friends he returned to sport in less than a year after injury. In years 2009-2012 he made trips on bike to the four winds, each for support of people with disadvantage and also as propagation of active life style with disability. Last year he created public organization Way to dream, which serves him as a base for organizing venues for support of children with amputation. He is an author of idea of unique four day bike non-stop relay race „Opel handy cyklo maraton“, which support people shortly after being seated in the wheelchair.

Personality award – for long time enforcing of rights of people with disability in European context

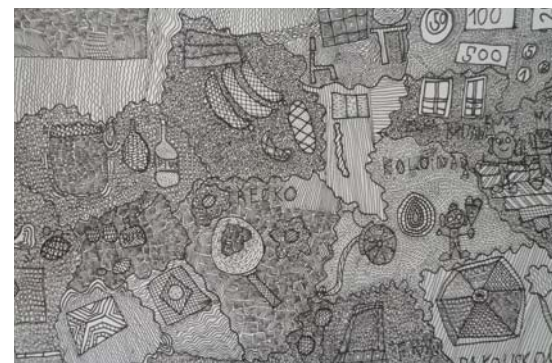
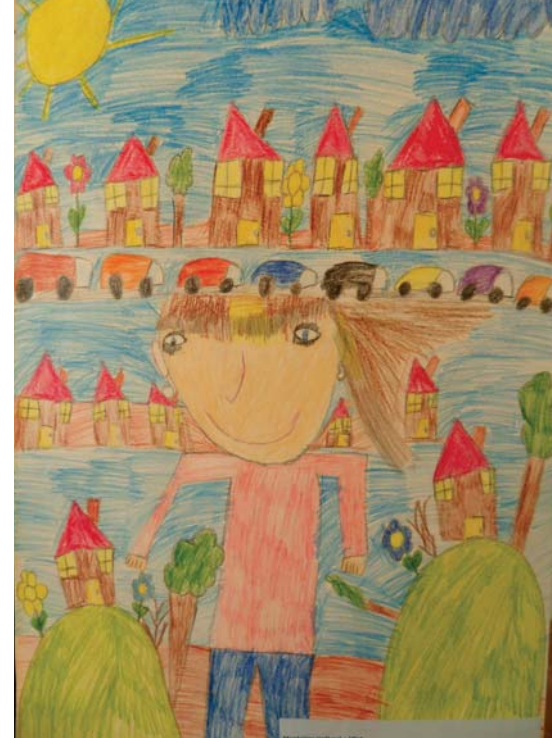
LIBUŠE LUDÍKOVÁ

Dean of Pedagogical faculty at Palacký University in Olomouc Libuše Ludíková who for all her life and above her duties

as university teacher participates on enforcing rights of disadvantaged people not only in Czech Republic, but also on European and world context. Her presentations and talks on conferences and European symposiums strongly support rights of people with disability, bring new views and offer space for international discussions. Misses Libuše Ludíková works with high level of empathy and engagement with people with disabilities.

Pro výtvarníky bylo téma evropského občanství velmi inspirativní

Diplomy a věčné ceny získali na slavnostním večeru Křišťálový kamínek také výherci výtvarné soutěže Jsem občanem Evropy. „Původně jsme chtěli ocenit 10 kreseb, ale dorazily jich dvě stovky a byly bez výjimky tak úžasné, že jsme se nakonec rozhodli vyhlásit výherců rovnou patnáct. Jedna z prací byla společným dílem šesti malých autorů. Odborná porota udělila také zvláštní cenu, kterou získal za své monumentální dílo nazvané Evropa sedmačtyřicetiletý pan Roman Khol z Domova na zámku v Liběšicích,“ řekla ředitelka EDH Olga Rosenbergerová.

For artists was theme of European citizenship very inspirational

Diplomas and material prizes were on celebratory evening given also to winners of art competition I am European citizen. „Originally we wanted to award 10 drawings, but there were two hundreds entries and all were wonderful so we decided to award 15 winners. One of the works is joint creation of six small authors. Expert jury also awarded special prize for forty seven years old Roman Khol from Home at Castle in Libešice for his monumental creation called Europe,“ said chairwoman of EDH Olga Rosenbergerová.

9. října
PODÍVEJTE, CO SE DÁ DĚLAT

V Mléčném baru NAPROTI to žije!

Už druhým rokem v Ostravě láká hosty Mléčný bar NAPROTI, kde pracují osoby se zdravotním znevýhodněním. Účastníci letošních Evropských dnů handicapu, na kterých se o zaměstnávání lidí s handicapem diskutovalo v rámci odborného programu, nemohli jeho návštěvu vynechat. Mezinárodní delegace složené z Italů, Francouzů a Američanů zavítaly do tohoto oblíbeného sociálního podniku 9. října u příležitosti vernisáže výtvarných prací

s podtitulem Podívej, co se dá dělat. Autory vystavených kreseb, keramických andělů a dalších výrobků byli autističtí žáci a studenti Sdružení výchovně pedagogických center z polské Vladislavi. „Toto místo je symbolem nejkrásnějšího vztahu zdravých lidí s handicapovanými. Jsem šťastná, že se v Ostravě nachází stále větší prostor pro česko-polskou spolupráci,“ řekla konzulka Generálního konzulátu Polské republiky v Ostravě Anna Olszewska.

9th October
SEE WHAT CAN BE DONE

In Milk bar NAPROTI, there is life!

Second year of their running Milk bar NAPROTI still lure its guests to this social enterprise where people with disadvantage work. Participants of this year European days of handicap, where employment of people with disability was discussed in expert program, couldn't miss the visit. International delegations from France and USA visited this popular social enterprise on the occasion of vernissage of works called „See what can be done.” Authors

of exhibited drawings, ceramic angels and other creations were autistic students and students from association of education centers from Polish city Wodzisław. „This place is a symbol of the most beautiful relationship of healthy people with people with disabilities. I am happy that there is still more and more space for Czech-Polish cooperation,” said Konsultat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie Anna Olszewska.

9. října
CHCI PRACOVAT, MOŽNOSTI EXISTUJÍ

Začleňování handicapovaných osob na trh práce ovlivňují předsudky i legislativa

Seminář EDH s názvem Chci pracovat, možnosti existují zahájila 9. října v Hotelu Imperial Olga Krejčířová z Ústavu speciálněpedagogických studií Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. „Práce pomáhá překonat všechno, u znevýhodněných lidí to platí několikanásobně,“ řekla uznávaná česká speciální pedagožka.

Najít práci není jednoduché

„V Moravskoslezském kraji je momentálně zhruba 85 tisíc uchazečů o zaměstnání. Je skutečně složité najít práci, zvláště, jsme-li nějak v jejím výkonu limitováni. Úřad práce využívá pro tyto případy, kterých je asi deset procent, aktivní politiku zaměstnávání. Skvělým příkladem dobré praxe je například Mléčný bar Naproti,

v němž našlo uplatnění hned několik znevýhodněných osob,“ uvedla ředitelka Úřadu práce v ČR – krajská pobočka Yvona Jungová.

Italská delegace z FUTURA Cooperativa Sociale Socio-Sanitaria Onlus, Řím, prezentovala osobní asistenci v domácnostech, podporu školní integrace i uplatňování klientů v pracovním prostředí. „Pomáháme postiženým vypracovat životopis a prostřednictvím projektů vstupujeme na trh práce v kooperaci se sociálními službami města Řím,“ řekl Marco Pace. Osvědčené metody a techniky v oblasti začleňování postižených osob na trh práce prezentovali také Italové z Cooperativa Sociale CILS, Cesena. Jak uvedl Francesco Spoto, podle zákona o začleňování handicapovaných osob do firem existuje povinnost zaměstnávat znevýhodněné osoby podle počtu zdravých zaměstnanců. V případě, že firmy tento zákon porušují, platí velmi výrazné pokuty.

O tvrdých sankcích pro podniky, které nedodrží normu na zaměstnání handicapovaných osob, mluvil v příspěvku „Pracovní integrace osob s handicapem ve Francii“ také Hervé Jean Touffet, ředitel Zdravotně-sociálního centra Saint Pol-Taulés Les Genêts d'Or (Francie). „Podle zákona, který u nás platí od roku 2005, musíme

pravidelně hodnotit, jaké profesní úrovně naši klienti dosáhli. Cílem je, aby se dostali do běžného pracovního prostředí,“ řekl mimo jiné H. J. Touffet.

Společná práce zdravých a handicapovaných

Marco Moretti, sociální pracovník Cooperativa Sociale CILS, Cesena (Itálie), uvedl příklady dobré praxe.

„Když se procházíte naším městem, úplně běžně potkáte pracující handicapované společně se zdravými lidmi. Zajišťujeme úklid nemocnic, péči o veřejné prostory, zahrady i provoz malého obchůdku,“ popsal M. Moretti.

Se specifiky pracovních potřeb zrakově postižených seznámila přítomná speciální pedagožka Univerzity Palackého v Olomouci Dita Finková. Uvedla, že při výběru školy a následně i zaměstnání je nutné brát na zřetel míru poškození zraku. Většina středních škol nabízí pro tyto studenty pouze manuální obory. Studium humanitních oborů existuje prakticky pouze formou integrace.

„Hlavním faktorem, který ovlivňuje volbu studijního oboru a poté i povolání, je úroveň komunikačních kompetencí. Jen velmi malá část neslyšících získá terciální vzdělání. České školství neumí tyto děti na budoucí povolání adekvátně připravit,“ upozornila ředitelka Ústavu speciálněpedagogických studií v Olomouci Eva Souralová.

9th October

I WANT TO WORK, THERE ARE POSSIBILITIES

Integration of disabled people on labour market is affected by prejudices and legislation

Seminar caller I want work, there are possibilities was opened at 9th October in Imperial Hotel by Olga Krejčířová from Palacký University in Olomouc, Pedagogical faculty, Department of socio-pedagogical studies. „Work help overcome everything, and this is even more true for people with disability,” said recognized Czech special pedagogue.

It is not easy to find a job

„In Moravian - Silesian region, there are currently approximately 85 thousands job seekers. It is really hard to find any work, especially if you are somehow limited in performance. Employment office uses in such cases, which cover circa ten percent of unemployed, active employment policy. Great showcase of good practice is e.g. Milk bar Naproti, where several disadvantaged people found job,” said chairwoman

of Employment office – regional department in Ostrava Yvona Jungová. Italian delegation from FUTURA Cooperativa Sociale Socio-Sanitaria Onlus, Rome, presented personal assistance service in homes, school integration support as well as application of their clients in work environments. „We help disabled people to make their CVs and through projects we enter labour market in cooperation with social services of city of Rome,” said Marco Pace. Proved methods and techniques in integration of disabled people on labour market were presented also by Italians from Cooperativa Sociale CILS, Cesena. As Francesco Spoto stated, according to law about integration of disabled people into companies, every firm have to proportionally to total employee count employ certain number of people with disability. In the case of violation of this law, there are big fines applied. About effective sanctions for companies, which won't abide to this normative of employment of people with disability also spoke Hervé Jean Touffet, chairman of health – education center Saint Pol-Taulé Les Genêts d'Or (France) in his speech called „Work integration of people with disability in France.“ „According to law, which is effective till 2005, we have to evaluate regularly what level of work expertise did our

clients archived. The goal is for them to be in regular work environment,” said H. J. Touffet among other things.

Joint work of healthy people and disabled people

Marco Moretti, social worker from Cooperativa Sociale CILS, Cesena (Italy), brought some good practice examples. „When you walk by our city, it is normal to meet workers with disability working alongside healthy people. We provide cleaning of hospitals, care for public spaces, gardens or even running of small shop,” described M. Moretti. Specific needs of optically challenged people were brought forward by special pedagogue from Palacký University in Olomouc Dita Finková.

She mentioned, that when choosing school and later employment there is a need to take into account amount of visual impairment. Most high schools offer only manual study programs for such students. Study of humanistic programs is possible only in integration form at the present. „Main factor affecting choice of education program and later employment, is level of communication competencies. Only small portion of deaf gain tertiary education. Czech education system can't prepare this children adequately for employment,” noted leader of Department of socio-pedagogical studies in Olomouc Eva Souralová.

10. října
CHCI PRACOVAT, MOŽNOSTI EXISTUJÍ

Největší problémy ve vzdělávání a nedostatky v zaměstnávání handicapovaných lidí byly pojmenovány

Na zkušenosti a poznatky z konference a semináře letošních Evropských dnů handicapu navázali 10. října během workshopu zástupci italské Cooperativa Sociale CILS Cesena, hosté z francouzských organizací Futura Cooperativa sociale socio-sanitaria onlus a Les Genêts d'Or a čeští odborníci převážně z Moravskoslezského kraje. Konstruktivní a věcná výměna názorů a příkladů dobré praxe ukázala, jak jsou problémy ve vzdělávání a zaměstnávání postižených lidí v jednotlivých zemích řešeny, jaká zákonná a systémová opatření jim pomáhají. Setkání se uskutečnilo v rámci projektu Inovační kompendium v systému zaměstnanosti

osob se zdravotním postižením v mezinárodním kontextu (IKOZ). Na workshopu byly pregnantně definovány problémy, na které narážejí sociální pracovníci, pedagogové, zaměstnavatelé, samotní handicapovaní, ale také státní instituce a veřejná správa.

Spolupráce s rodinou

„Na jednu stranu máme dlouhodobý nedostatek pracovních míst pro lidi se znevýhodněním, na druhou stranu se potýkáme s neochotou postižených pracovat. Zaměstnavatelům v České republice sice ze zákona vyplývá povinnost handicapované zaměstnat, častěji však volí takzvané náhradní

plnění,“ řekla Jarmila Hladilová z Úřadu práce – krajské pobočky v Ostravě. Kristina Řeháčková z Charity sv. Alexandra, která se zaměřuje na lidi s duševním onemocněním, poukázala na fakt, že některé osoby s 1. stupněm invalidity nemají nárok na důchod, protože nemohou vykázat patřičně dlouhou odpracovanou dobu. Podle Simony Balážové (manažerka projektu na podporu zaměstnávání handicapovaných) je nedorozumění příspěvek, který je poskytován zaměstnavateli, pokud přijme osobu s postižením. Nárok na něj má totiž pouze 6 měsíců. Po jejich uplynutí bývá handicapovaný většinou propuštěn. Navázat spolupráci s rodinou, aby podporovala handicapovaného člena v docházení do práce, tak jako to praktikují v zahraničí, navrhovala odborná sociální poradkyně Jana Mařinková. Na malou motivaci hledat si zaměstnání a pravidelně do něj docházet upozornila Monika Jalůvková, sociální pracovnice. „Lidé se se znevýhodněním se obávají, že když začnou pracovat, přijdou o důchod,“ uvedla.

Nabídka práce přímo od města

Francesco Spoto z CILS Cesena řekl: „Naše organizace dostává od města zakázky a klienti je vykonávají jako

služby. Takže zákazník nekomunikuje s handicapovaným, ale s námi. Je to oboustranně výhodné a prospěšné.“ „Je třeba myslet na udržitelnost pracovních pozic a apelovat na úřady v tom smyslu, aby zaměstnávaly handicapované v rámci veřejných zakázek, případně si stanovily povinnost poskytnout část konkrétní zakázky formou služby sociálnímu podniku,“ uvedla O. Rosenbergerová. „Podnik nebo firma, která ve Francii nezaměstnává stanovený počet handicapovaných lidí, je sankcionována ve výši 1 500násobku minimální mzdy,“ připomněl Hervé Jean Touffet. Také Itálie má vytvořený podobný systém represí. „Každý rok mají firmy povinnost zaslat úřadům informace o počtech míst pro zaměstnance se znevýhodněním. Pokud je nemají naplněny, platí pokutu 577 euro a dalších 280 euro za každý den,“ potvrdil Guiliano Galassi. Česká republika podle Jarmily Hladilové postupuje podobně, ovšem postihy jsou mnohem nižší - dosahují pouze 60 tisíc korun. „Nízké sankce pro firmy a také fakt, že finance z těchto pokut se nevracejí zpět do sociálního systému, jako je tomu ve Francii, je skutečně velký problém v České republice,“ shrnula Olga Rosenbergerová, předsedkyně Asociace TRIGON a Družstva NAPROTI.

10th October

I WANT TO WORK, THERE ARE POSSIBILITIES

Biggest issues in education and flaws in employment of disabled people were identified and named

Following experiences and knowledge shared at conference and seminars of this year EHD, at 10th October there was a workshop where members from Italian Cooperativa Sociale CILS Cesena, quests from French organizations Futura Cooperativa sociale socio-sanitaria onlus and Les Genêts d'Or and Czech experts mainly from Moravian – Silesian region continued in that discussion. Constructive and factual exchange of opinions and good practice examples showed, how are issues of education and employment of people with disability approached in different countries, what law and what system arrangements help. Meeting was a part of “Innovative compendium in system of employment of people with health disability in international frame” (IKOZ) project and on this workshop, such problems were explicitly and precisely defined, which are experienced by social workers, pedagogues, employers, people with disability themselves, but also by state institutions and municipalities.

Cooperation with family

„One side of the problem is that we have a long time shortage of vacant jobs for people with disadvantage, other side is that we meet with reluctance of people with disability to work. Employers in

Czech Republic are obliged by law to employ people with disability, but they more often choose so called surrogate fulfillment,” said Jarmila Hladilová from Employment office – regional department in Ostrava. Kristina Řeháčková from St. Alexander Charita, which is aimed at people with mental disease, mentioned the fact, that some people with first level of disability don't fulfill requirements for retirement pension, because they didn't work long enough. According to Simona Balážová (manager in project for support of employment of disabled people) there are some unresolved issues with allowance for employers, when they are employing person with disability. Allowance is given to them only for 6 month. After that period, disable person is usually laid off. To make a connection with family so it will support person with disability in regular going to work, as they do abroad, was suggested by special social counselor Jana Mařinková. Lack of motivation for looking for a job and regular going to work was also mentioned by social worker Monika Jalůvková. „People with disability are afraid, that if they start to work, they will lose their invalidity pension.“ noted M. Jalůvková.

Job offers from the city

Francesco Spoto from CILS Cesena said: „Our organization is contracted by city and our clients offer various services. So a customer communicate with us instead of with people with disability. This is mutually beneficial and useful.“ „There is a need to think about sustainability of jobs and appeal to municipalities so they would employ more people with disability in public contracts or to determine obligation to contractors to offer part of the work as a service to social enterprises,“ said O. Rosenbergerová. „Company or firm which doesn't employ prescribed number of people with disability in France, is sanctioned by fine which is

equal of 1500 times minimal wage,“ reminded Hervé Jean Touffet. There is similar system in Italy as well. „Each year, companies are obliged to send to state office informations about jobs for people with disability. If they don't fulfill the regulation, they are fined 577 € plus 280 € for each extra day,“ confirmed Guiliano Galassi. Czech Republic law is according to Jarmila Hladilová similar, but fines are much smaller – only 60 000 CZK. „Low fines in Czech Republic and also the fact, that money from fines don't go to social system as they do in France is really great problem,“ summarized Olga Rosenbergerová, chairwoman of Asociace TRIGON and Družstvo NAPROTI.

11. října
NAŠE EVROPA

Pohádky, zpěv i tanec předvedly děti základních škol

Vědomostní soutěže dětí se specifickými vzdělávacími potřebami se v ostravské ZŠ Kpt. Vajdy zúčastnilo 66 žáků polských, českých a slovenských škol. Šestý ročník klání s názvem Naše Evropa se konal 11. října.

„Letos jsme trochu změnili disciplíny. Soutěž byla zábavnější a úžasným způsobem všechny účastníky rozpohybovala,“ řekla zástupkyně ředitele pořádající školy Hana Václavíková. Žákovské týmy řešily znalostní test s deseti otázkami, ale

děti předvedly také zajímavá kulturní vystoupení plná zpěvu, recitace, pohádek i povídání o svém městě, historii a lidových krojích. „Nádherné taneční vystoupení měli žáci ZŠ Těšínská z Ostravy, naši svěřenci zatančili na filmovou hudbu z Harryho Pottera,“ uvedla H. Václavíková.

O první místo se rozdělily děti ze ZŠ Ukrajinská 19 z Ostravy-Poruby a ZŠ Kpt. Vajdy z Ostravy-Zábřehu. Třetí příčku obsadili chlapci a děvčata ze ZŠ speciální internátní z Prievidze.

11th October
OUR EUROPE

Fairy tales, singing and dance show were performed by children from schools

Knowledge competitions for children with special education needs at Kpt. Vajdy elementary school had 66 competitors from Czech, Polish and Slovak schools. Sixth year of contest called Our Europe was held at 11th October. „We had slightly changed the event this year. Competition was more fun and it made all participants move in spectacular way,“ said deputy chairwoman of hosting school Hana Václavíková. Students teams passed knowledge test consisting of 10 questions, but children also brought interesting cultural performance filled

with singing, recitations, fairy tales, as well as talking about their hometowns, history and folk costumes. „There was a beautiful performance by students from elementary school Tešínská from Ostrava, also our students performed nicely, when they dance on Harry Potter film music,“ said H. Václavíková. First place was shared by children from elementary school Ukrajinská 19 from Ostrava-Poruba and elementary school Kpt. Vajdy from Ostrava-Zábřeh. Third place place took boys and girls from special elementary boarding school from Prievidza.

Závěry Evropských dnů handicapu 2013 v Ostravě

Závěry EDH 2013 se opírají o poznatky a zkušenosti odborníků z České republiky a zahraničí prezentované na odborné konferenci „Vzdělávání dětí a mládeže s mentálním postižením“, semináři a workshopu „Chci pracovat, možnosti existují“.

Výstupy konference

- Jednání upozornila na nutnost zpřesnění legislativy a novelizaci vyhlášek vzhledem k požadavkům integrace a inkluze lehce mentálně postižených dětí, ale také na potřebu stanovit personální a materiální podmínky pro realizaci integrace a inkluze a zpřesnění požadavků podpůrných opatření pro školy hlavního vzdělávacího proudu při integraci. Do přípravy inkluzivního prostředí je nezbytné zapojit odborníky a pedagogickou veřejnost, ale také rodiče nejen dětí s handicapem.

- Příspěvky zahraničních účastníků poukázaly na nutnost možnosti speciálního vzdělávání více postižených dětí, aby nabídka mezi vzdělávacími programy existovala i nadále a prohluboval se individuální přístup k těmto dětem.

Výstupy semináře

- Je zapotřebí podporovat celoživotní vzdělávání osob s handicapem po ukončení školní docházky v rámci aktivačních center a rekvalifikačních programů respektujících jejich specifické potřeby.
- V návaznosti na celoživotní vzdělávání je nutné zajistit poskytování pracovních rehabilitací a přípravy na práci na základě cílené ergodiagnostiky. Jedná se o profesní nasměrování a přípravu osob s handicapem, které jsou ve většině případů

dlouhodobě nezaměstnané, v rámci pracovních-vzdělávacích center na pracovní pozici. Cílem je socializace osob s handicapem, vzdělávání a jejich začlenění do pracovního procesu na základě individuálních potřeb.

- Pro rozvoj pracovních příležitostí pro osoby s handicapem a podporu firem vytvářejících chráněná pracovní místa je nutné zpracovat do směrnic zvýhodnění dodavatelů zaměstnávajících osoby se zdravotním postižením a podporovat zadávání služeb organizacím a firmám s chráněnými pracovními místy.

- Při řešení problémů zaměstnanců se ZP v širším kontextu, souvisejícím s udržitelností jejich pracovní pozice, je jim třeba zajistit pomoc prostřednictvím pracovního kouče.

- Doporučení změn legislativy:

a) Doporučujeme zvýšení odvodů do státního rozpočtu pro zaměstnavatele, kteří nesplňují zákonnou povinnost zaměstnávat OZP v pracovním poměru nebo odebírat výrobky a služby od zaměstnavatelů zaměstnávajících více než 50 % těchto zaměstnanců. Peníze z odvodů využít cíleně na podporu zaměstnávání OZP.

b) Podporujeme vznik legislativní úpravy a definice sociálního podnikání.

c) Ke zvýšení jistoty a motivace k práci OZP doporučujeme určit násobek minimální mzdy, kterou si mohou přivydělat bez obavy o ztrátu invalidního důchodu.

Conclusions of European Days of Handicap 2013 in Ostrava

Conclusions of EDH 2013 are based on experiences from experts from Czech Republic as well as from abroad, presented on specialized conference „Education of children and youth with disability“ and on seminary and workshop „I want to work, there are possibilities.“

Conference output

- Discussion pointed out the need of more precise legislation especially in amendments related to integration and inclusion of children with mild mental retardation, a need to set personal and material conditions for such integration and inclusion and a need to make more precise requirements and support measures for integration to schools in general education frame. For preparation of inclusive environment, it is necessary to engage not only experts and teachers

in general, but also parents of all children, not only those with disability.

- Foreign participants entries showed, that there will still be a need for special education of severely disabled children, so this service should continue to exist and offer even more personal approach to such children.

Seminary output

- There is a need to support long life education of people with disability after they left school. This can be done in activation centers and re-qualification courses tailored to their specific needs.

- Following long life education there is a need to provide work rehabilitation and preparation for work based on targeted occupational diagnostics. That means orienting people with disabilities in professions and their

preparation for work, as they are mostly long time unemployed, in the frame of work-rehabilitation centers. The goal is socialization of people with disabilities, their education and integration on labour market based on their individual needs.

- In order to develop job opportunities for people with disability and to help support companies which make sheltered jobs, it is necessary to include some form of rules in public contracts, that will bring some advantage to contractors who employ people with disability and support contracting services and organizations with sheltered workspaces.

- When dealing with employees with work disadvantage, in broader context – in connection with sustainability of their jobs – there is a need for

providing them with help in the form of a work coach.

- Legislative change suggestions:

a) We recommend increase of fines for employers who don't comply with law obligation of either to employ people with disability or to contract enterprises which employ more than 50% of people with disability. Allocate this money for support of jobs for people with disability.

b) We support creation of legislation, which will define and set rules for social enterprises.

c) In order to increase security and motivation to work for people with disability, we recommend to set exactly (based on some multiple of minimal wage) how much can people earn without fear of losing invalidity pension.

EVROPSKÝ PARLAMENT

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Evropský rok občanů 2013
www.europa.eu/citizens-2013

OSTRAVA!!!

EUROCENTRUM
OSTRAVA

RWE
The energy to lead

NOVÝ JIČÍN
1313 - 2013 700 let

Pedagogická
fakulta

Lázně DARKOV

ČTYŘLÍSTEK
- centrum pro osoby
se zdravotním postižením Ostrava,
příspěvková organizace

Základní škola,
Ostrava - Zábřeh,
Kpt. Vajdy 1a,
příspěvková organizace

Konsulat Generalny
Rzeczypospolitej Polskiej
w Ostrawie

Asociace TRIGON
Skautská 1045/3
708 00 Ostrava-Poruba
www.asociacetrigon.eu